

ค่านิยมของวัยรุ่นไทยเกี่ยวกับความรัก คู่ครอง และการแต่งงาน

นางสาวศิริพิชญ์ กฤษณะเศรณี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-5880-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

VALUES OF THAI ADOLESCENTS CONCERNING LOVE, SPOUSE AND MARRIAGE

Miss Siripich Kissanasaeranee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Psychology

Department of Foundations of Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN : 974-17-5880-4

ศิริพิชญ์ กฤษณะเศรณี : ค่านิยมของวัยรุ่นไทยเกี่ยวกับความรัก คู่ครอง และการแต่งงาน (VALUES OF THAI ADOLESCENTS CONCERNING LOVE, SPOUSE AND MARRIAGE) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม, 107 หน้า. ISBN 974-17-5880-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค่านิยมของวัยรุ่นไทยเกี่ยวกับความรัก คู่ครอง และการแต่งงาน และเปรียบเทียบค่านิยมระหว่างวัยรุ่นไทยที่มีช่วงวัยและเพศที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร และในต่างจังหวัดทั้ง 4 ภูมิภาค จำนวนทั้งสิ้น 540 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ในเรื่องค่านิยมของวัยรุ่นไทยเกี่ยวกับความรัก คู่ครอง และการแต่งงาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติทดสอบที (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และสถิติทดสอบความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) ระหว่างตัวแปรเพศและช่วงวัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ในเรื่องค่านิยมด้านความรัก วัยรุ่นเห็นด้วยกับข้อความที่ว่า คนรักอาจมาจากการเป็นเพื่อนที่ดีต่อกันมาก่อนเป็นอันดับแรก แต่ไม่เห็นด้วยเป็นอันดับแรก คือ การมีเพศสัมพันธ์กับคนรักแสดงถึงความรักแก่ส่วนในเรื่องของคู่ครอง เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า การเลือกคู่ครองควรมาจากความรัก ความเข้าใจ เป็นอันดับแรก แต่ไม่เห็นด้วยเป็นอันดับแรก คือ การมีเพศสัมพันธ์ที่ไปด้วยกันได้เป็นสิ่งสำคัญกว่าการใช้เวลาคบหาก่อนแต่งงาน และในด้านการแต่งงาน เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า การแต่งงานที่ดีควรมาจากความรัก ความเข้าใจ และการยินยอมทั้งสองฝ่าย เป็นอันดับแรก แต่ไม่เห็นด้วยเป็นอันดับแรก คือ การอยู่ก่อนแต่งเป็นสิ่งที่ทันสมัยของวัยรุ่นปัจจุบัน
2. ค่านิยมเกี่ยวกับความรัก คู่ครอง และการแต่งงานของวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยวัยรุ่นหญิงมีค่านิยมด้านความรัก คู่ครอง และการแต่งงานสูงกว่าวัยรุ่นชาย
3. ค่านิยมเกี่ยวกับความรัก ระหว่างวัยรุ่นตอนต้นและตอนกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยวัยรุ่นตอนกลางมีค่านิยมด้านความรักสูงกว่าวัยรุ่นตอนต้น
4. ค่านิยมเกี่ยวกับคู่ครองและการแต่งงานระหว่างวัยรุ่นตอนกลางและวัยรุ่นตอนต้น ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและช่วงวัย ในค่านิยมเกี่ยวกับความรัก คู่ครอง และการแต่งงาน พบว่า เฉพาะค่านิยมในเรื่องคู่ครองที่มีปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น วัยรุ่นหญิงมีค่านิยมสูงกว่าวัยรุ่นชายและปริมาณความแตกต่างดังกล่าว เพิ่มขึ้นในช่วงวัยรุ่นตอนกลาง

ภาควิชา   สารัตถศึกษา
สาขาวิชา   จิตวิทยาการศึกษา
ปีการศึกษา   2546

ลายมือชื่อนิสิต...ศิริพิชญ์ กฤษณะเศรณี
ลายมืออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมืออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

438 37809 27 : MAJOR EDUCATION PSYCHOLOGY

KEYWORD : VALUES / THAI ADOLESCENTS / LOVE / SPOUSE / MARRIAGE

SIRIPICH KISSANASAERANEE : VALUES OF THAI ADOLESCENTS CONCERNING LOVE, SPOUSE AND MARRIAGE. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. TAWEEWAT PITAYANON,Ph.D., THESIS CO-ADVISOR : ASSIST. PROF. SUWATANA SUWANKATENIKOM,Ph.D., 107 Page ISBN : 974-17-5880-4

The purpose of this research were to examine the values of Thai adolescents concerning love, spouse and marriage, and compare the values of adolescents with different age and gender. The researcher conducted the study by collecting data from 540 students selected from sampling groups of students studying in junior high school and senior high school in Bangkok area and another provinces in four regions of Thailand. A questionnaire contained likert scal to assess values concerning love, spouse and marriage were used. Data analysis was calculated by t-test and two-way ANOVA.

The research findings were as follow:

1. In case of values of love, the adolescents agreed with the context that' love could be developed from friendship but strongly disagreed that if any adolescent has perspective that having a love affair is demonstrating the true love. In case of values of spouse, the adolescents agreed with the context that' to select the spouse should be a fruit of love and understanding' and strongly disagreed that if any spouse has perspective that getting along well with love affair of each other is more important than having good times together before marriage. In case of values of marriage: the adolescents agreed with the context that' good marriage should be fruitful of love and understanding including submission from each side' and strongly disagreed that living together before marriage is a mordern life style.
2. The study found that values of love, spouse and marriage were significantly different at .05 level between female and male adolescents. The female adolescents had higher values of love, spouse and marriage higher than male adolescents.
3. The values of love between the adolescents at early and middle stages was significantly different at .05 level. The middle stage had values of love higher than the early stage.
4. There were no significantly different between adolescents at early and middle stage on values of spouse and marriage.
5. The interaction between sex and age level on values concerning spouse was significantly at .05 level. At the early stage, The female adolescents had higher values than the male adolescents, and the difference was greater at the middle age level.

Department   Foundations of Education
Field of study   Educational Psychology
Academic Year   2003

Student Signature.....

Siripich

Advisor Signature.....

Taweewat Pitayanon

Co- Advisor Signature.....

Suwatana Suwankatenikom

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งท่านได้ให้ความรู้ คำแนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ และความปรารถนาดีตลอดมา ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่านอาจารย์และขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุมพล พูลภทธรชิวิน ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.วรรณิ เจตจำนงนุช ที่กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์

ขอขอบคุณนักเรียนทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทำแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ นายปริยะ วิมลโนช นางสาวรัชชนก ช่างไม้ และนางสาวก่องกาญจน์ เหล่าจันทร์อัน ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในทุกเรื่องตลอดการวิจัย และนายจตุภูมิ เขตจตุรัส ที่ให้คำแนะนำในการทำโปรแกรมทางสถิติ รวมทั้งเพื่อนๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอระลึกถึงพระคุณของ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้ซึ่งให้ชีวิต ความรัก ความห่วงใย และน้องสาว น้องชาย ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาโดยตลอด และขอระลึกถึงพระคุณของครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และอบรมสั่งสอนผู้วิจัยเป็นอย่างดีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
ตัวแปรในการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเรื่องค่านิยม.....	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น.....	12
แนวคิดเรื่องความรัก.....	22
แนวคิดเรื่องคู่ครอง.....	28
แนวคิดเรื่องการทำงาน.....	33
งานวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมเรื่องความรัก คู่ครองและการทำงาน.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีการดำเนินการวิจัย	
	การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	42
	เกณฑ์การให้คะแนน.....	47
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4	ผลการวิจัยข้อมูล.....	49
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ	
	สรุปผลการวิจัย.....	67
	อภิปรายผลการวิจัย.....	71
	ข้อเสนอแนะ.....	75
	รายการอ้างอิง.....	76
	ภาคผนวก.....	83
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	107

สารบัญญัตินี้

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำแนกตาม เพศ ระดับชั้น และพื้นที่...	41
2	จำนวนตัวอย่าง จำแนกตามพื้นที่ ระดับชั้นที่เรียนและเพศ.....	49
3	จำนวนตัวอย่างแต่ละกลุ่ม จำแนกตามสังกัดและประเภทของโรงเรียน.....	50
4	ค่าสถิติของคะแนนค่านิยมในเรื่องความรักในกลุ่มตัวอย่างของวัยรุ่นทั้งหมด...	51
5	ค่าสถิติทดสอบทีของความแตกต่างในค่าเฉลี่ยของคะแนนค่านิยมด้านความรักระหว่างกลุ่มวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิง.....	52
6	ค่าสถิติทดสอบทีของความแตกต่างในค่าเฉลี่ยของคะแนนค่านิยมด้านความรักระหว่างกลุ่มวัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนกลาง.....	53
7	วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) ของตัวแปรเพศและระดับชั้นเรียนของค่านิยมด้านความรัก.....	55
8	ค่าสถิติของคะแนนค่านิยมในเรื่องคูครองในกลุ่มตัวอย่างของวัยรุ่นทั้งหมด.....	55
9	ค่าสถิติทดสอบทีของความแตกต่างในค่าเฉลี่ยของคะแนนค่านิยมด้านคูครองระหว่างวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิง.....	57
10	ค่าสถิติทดสอบทีของความแตกต่างในค่าเฉลี่ยของคะแนนค่านิยมด้านคูครองระหว่างวัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนกลาง.....	58
11	วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) ของตัวแปรเพศและระดับชั้นเรียนของค่านิยมด้านคูครอง.....	60
12	ค่าสถิติของคะแนนค่านิยมในเรื่องการแต่งงานในกลุ่มตัวอย่างของวัยรุ่น ทั้งหมด.....	61
13	ค่าสถิติทดสอบทีของความแตกต่างในค่าเฉลี่ยของคะแนนค่านิยมด้านการแต่งงานระหว่างกลุ่มวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิง.....	62
14	ค่าสถิติทดสอบทีของความแตกต่างในค่าเฉลี่ยของคะแนนค่านิยมด้านการแต่งงานระหว่างกลุ่มวัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนกลาง.....	63
15	วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) ของตัวแปรเพศและระดับชั้นเรียนของค่านิยมด้านการแต่งงาน.....	65

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรชั้นเรียนและเพศของคะแนนค่านิยมในเรื่องคู่ครอง	60